

de anatomische les

van Jean-Frédéric Colombel

20 november 2025

Een publiekslezing op het snijvlak
van geneeskunde en maatschappij
van Amsterdam UMC

uitnodiging

De Anatomische Les, een publiekslezing op het snijvlak van geneeskunde en maatschappij, wordt elk jaar georganiseerd door Amsterdam UMC. Voor De Anatomische Les wordt een spreker aangezocht die toonaangevend is in zijn of haar wetenschappelijke discipline. De lezing weerspiegelt een eeuwenoude academisch-medische traditie. In de zestiende en zeventiende eeuw belegde het Amsterdamse Chirurgijngilde elk jaar een openbare les, waarbij het lijk van een pas geëxecuteerde misdadiger werd ontleed.

Met genoeg nodigen wij u uit voor de 31e Anatomische Les op 20 november 2025 in de grote zaal van het Concertgebouw. De Anatomische Les wordt dit jaar uitgesproken door prof. Jean-Frédéric Colombel, *professor of Gastroenterology* at Icahn School of Medicine Mount Sinai, New York. Professor Colombel is een vooraanstaand, van origine Franse, gastro-enteroloog die bekend staat om zijn expertise op het gebied van inflammatoire darmziekten en de vroege opsporing daarvan.

Namens de Raad van Bestuur Amsterdam UMC,
Hans van Goudoever

Jean-Frédéric Colombel

Ontstekingsziekten van de darmen (IBD) hebben een grote impact op patiënten. Zij worden geplaagd door buikpijn, bloedverlies en extreme vermoeidheid. Medicijnen of een operatie kunnen helpen, maar het blijft lastig om bijvoorbeeld de ziekte van Crohn onder controle te houden. Jean-Frédéric Colombel heeft belangrijke bijdragen geleverd aan de opsporing van IBD. Onder meer door de ontdekking van biomarkers en via genetisch onderzoek. Zo ontwikkelde hij een speciale bloedtest en kwam hij een genmutatie op het spoor. Deze vondsten helpen artsen om patiënten met een verhoogd risico op deze ziekten vroeger op te sporen: nog voordat ze klachten hebben.

Colombels onderzoek biedt veelbelovende kansen voor vroegtijdige interventies die de groei van ziekten kunnen voorkomen. Denk aan veranderingen in de levensstijl van de patiënt of milde behandelingen. Zorg en ook medicatie kun je per persoon afstemmen, is de overtuiging van Colombel. Deze behandeling op maat wordt gebaseerd op de genetische eigenschappen van de individuele patiënt. En op de unieke samenstelling van iemands micro-organismen, zoals bacteriën en schimmels. Ook de medicatie voor IBD-patiënten kan met deze benadering op de persoon worden toegesneden.

In zijn Anatomische Les gaat Colombel in op de wereldwijde vooruitgang bij de vroege opsporing van IBD. Hij spreekt ook over het op tijd herkennen van andere ernstige chronische ziekten. In de toekomst kunnen instrumenten voor een snelle opsporing standaard worden in de eerstelijnszorg, is zijn boodschap.

De ontvangst van de gasten is vanaf 13.30 uur. Het programma begint om 14.00 uur en eindigt om 16.00 uur. Aansluitend nodigen wij alle gasten uit voor een drankje. De programma onderdelen zijn:

Will You Carry Me?!

Kunstenaar en actrice Nina Goedegebure opent de Anatomische Les met een krachtige performance over ziek zijn, zorgen en behandelen. Ze pleit voor erkenning van pijn en kwetsbaarheid als bronnen van schoonheid, kennis en verbinding. Goedegebure nodigt uit tot een meerstemmige kijk op zorg – voorbij het idee van herstel alleen.

Je hebt het niet van een vreemde

Schrijver en theatermaker Abdelkader Benali schreef het essay voor de Anatomische Les. Hij verkent op prikkelende en persoonlijke wijze hoe onze gezondheid en ons welzijn worden beïnvloed door erfelijkheid, leefomgeving en sociale verbanden. Benali staat bekend om zijn bloemrijke en aanstekelijke manier van optreden. Zijn essay wordt na afloop gepubliceerd op de website van Amsterdam UMC.

Goddelijke voorspellingen

Het klassieke muziekprogramma tijdens de Anatomische Les is getiteld 'Sacred Oracles'. Orakels waren ooit goddelijke openbaringen die de mens hielpen de geheimen van de toekomst te doorgronden. Dit is een verwijzing naar de biomarkers waarover Colombel spreekt. Dankzij deze markers kunnen artsen voorspellingen doen over de ziekte van een patiënt. Het programma, met onder meer werken van Georg Friedrich Händel, wordt uitgevoerd door barok-ensemble Combattimento en solist Arturo den Hartog.

In het kielzog van de patiënt

In de video ter inleiding van de Anatomische Les wordt een gezin geportretteerd dat erfelijk belast is met een chronische ziekte. De gezinsleden worden gevolgd in hun dagelijkse bezigheden en praten over de problemen rond hun ziekte. Ook het belang van vroege opsporing komt aan bod. Geert D'Haens, Amsterdam UMC-hoogleraar Gastro-enterologie en de gastheer van Colombel, geeft een duiding bij dit bijzondere patiëntverhaal.

Tackling the growing problem of immune diseases

De Anatomische Les van prof. Jean-Frédéric Colombel